

Nr. 184 (237) Penktadienis, 1946 m. lapkričio mėn. 4 d. II metai

VIŠINSKIS APIE TRIESTĄ

Maskva. X. 4. Londonas. BBC. X. 4. Baigus svarstyti Triesto klausimą, Maskvos radijas paskelbė Višinskio pasisakymą. Jame sakoma, kad Triesto statutas turi du principus; vienas jų principų, demokratijos sustiprinimas, antrame, kurį remia Anglija, JAV, Prancūzija, įaudiamos tam tikros kapitalistinės valstybės tendencijos. Kai kurios valstybės, kurias skelbia demokracija, faktinai stebina šio negarbingo tikslo. Sov. Sąjunga ir kitos slaviskos tautos yra priešingos tam. - Balkanų Ekonominėje komisijoje buvo įnešta panašia reparaacijų Vengrijai sumažinimo. Prieš šį projektą smarkiai pasisakė Sov. Sąj. atstovas Gusevas. Jis pasakė, kad amerikiečiai įnešdami panašų projektą turi politinių užmačių Vengrijos atžvilgiu. Tai aišku ypač, kad Vengrija pati tokio prašymo nebuvo įteikusi. Jei amerikiečiai nori padėti Vengrijai, tai jie senai galėjo tai padaryti ir grąžinti vokiečių išveiktąjį vengrų turtą, kuris yra dabar amerikiečių žinioje. Tačiau amerikiečiai tokio žygio nėra padarę. Todėl Sov. Sąjunga ir kitos jai draugiškos tautos prieš panašų projektą protestuoja. Kadangi Amerika nieko iš šio pareiškimo neatšakė, tai buvo priimtas anksčiau pasiūlytas Molotovo projektas, kuriuo Vengrija moka 300 mil. dolerių reparaacijų. Ministras buvo susirinkę posėdžio. Buvo svarstoma konferencijos darbų pagerėjimo reikalas. - Molotovas vakar padarė vizitą anglų užsienio reik. min. Bevinui. Pasikalbėjimo turinys nežinomas. Po šio susitikimo Bevinas tęsė Byrnes'o. Paskutinėmis žiniomis Molotovas kalbėjosi ir su Byrnes. Rytoj Molotovas skrenda į Maskvą.

KALBĖJO BYRNES

Londonas. BBC. X. 4. Paryžiaus, amerikiečių klube vakar Byrnes pasisakė Amerikos užsienio politikos klausimais. Byrnes pareiškė, kad Amerika ir toliau veda Roosevelto-Trumano politiką. Ši politika remia ir remia abi amerikiečių politines partijas, demokratą ir respublikoną. Amerikiečių pažiūra dėl Vokietijos politikos lieka nepasikeitusi. Amerika niekad netroško teritorijų Europoje, netruksta jų ir dabar. Vienintelis tikslas yra atvesti Europą į pastovią ir teisingą taiką. Kiek kartų Europoj kildavo karas, tiek kartų Amerikai tekdavo įsikisti ir kovoti dėl teisybės atstatymo. Pasimokę iš praeities amerikiečiai dabar yra pasirūpę geriau kovoti už taiką taikingu būdu, negu vėliau dėl patekti karo sukūrin. Amerika, matydama esamą situaciją, siūlo Prancūzijai, Anglijai ir SSSR sudaryti 40 m. paktą. Lygiai taip pat Amerika yra priešinga prieš kokį Vokietijos padalinimą į tarybų sferas. Vokietijoje turi likti tol okupuotinė kariuomenė, kol bus sudaryta vokiečių vyriausybė. Amerika nori tik tokios valdžios, kuri gerbtų žmoniškumą ir taikingai sugyventų su kaimyniškais kraštais. Stalino pareiškimas esąs įtikinantis. Po kiekvieno karo būna nesklaidumų, ir šis pareiškimas yra vienas iš jų, kurie įvairius nesklaidumus išsklaido. Baigdamas Byrnes pareiškė, kad Amerikos vyriausybė ir tauta pripažįsta žodžio, spaudos, minties, religijos ir apsisprendimo laisvės visoms tautoms. JAV pripažįs kiekvienos tautos laisvą apsisprendimą ir niekur nesikiš į laisvą demokratinių valstybių vidaus politiką. Štai kalbat prezidentas Trumanas visiškai pritarė. Jis pats nenumato artimiausiu metu pasisakyti užsienio politikos klausimais.

Lyginti taip pat nėra numatę Trijų didžiųjų susitikimo.

NÜRNBERG'O AKTUALIJOS

Nürnberg'o procesas vis dar yra dėmesio centre. Pappan'as, Schacht'as ir Fritsch'e trečią naktį pėdaleido Nürnbergo kalėjime. Gen. Clay yra pareiškęs, kad išteisintiesiems jis suteiks apsaugą ir visas transporto priemones į anglų zoną, kai tik bus sutvarkyti teisiskai formalumai Kontrolės Komisijoje. - Vokiečių denacifikavimo įstaiga yra išleidus įsakymą suimti išteisintuosius, kadangi jie yra priklausę nacionalistų partijai. Politika buvo apsupusi Nürnberg'o Teisingumo rūmus, tačiau įsikisus amerikiečiams, atsitraukė. - Austrijos teisingumo ministras pakartotinai telegrama kreipėsi į Nürnbergig reikalaujamas Pappan'ą ir Schachtą išduoti Austrijai, kur jie turės atsakyti prieš austrų tautą už padarytus nusikaltimus. - Pranešama, kad Sauckel'is ir Rosenberg'as jau pasirašė ir įteikė malonės prašymus. Frank'is, Kaltenbrunner'is ir Stretcher'is malonės neprašys. Kontrolės komisija Berlyne iki šiol dar nėra gavusi jokio malonės prašymo. Apeliacija turi būti įteikta vėliausiai iki šeštadienio 12 val. - Denacifikavimo įstaiga britų zonoje suėmė pirmojo Hitlerio kabineto ūkio ir maitinimo ministrą Hugenberg'ą. Jis dabar yra 81 m. amžiaus.

TRUMPAI IŠ PASAULIO

Londonas. BBC. X. 3-4, Maskva. X. 3. New York. X. 4.

- Graikijos parlamentas pavedė graikų delegacijai, esančiai Paryžiuje, protestuoti prieš neseniai priimtą sprendimą, kuriuo atmetamos graikų pretenzijos į Bulgarijos pasienio sritis.

- Katalikų tautinė partija Prancūzijoje paskelbė atsisakymą, kuriame ragina atsisakyti už naująją konstituciją. Anglų radijas komentuodamas atėjantį prancūzų apsisprendimą pareiškė, kad prancūzai pasisakys arba už esančią demokratiją krašte arba už gen. de Gaulle režimą.

- Lenkijos seimo rinkimai įvyks gruodžio 8 d.

- Austrijos kancleris kreipėsi į gen. UNRRA'os direktorių, prašydamas suteikti Austrijai tokį pašalpą maistui, kad normos būtų galima pakelti ligi 1550 kalorijų. Vokietija, kuri yra kalta dėl karo, dabar gaunanti šias normas. Tuo tarpu kai Austrijos gyventojai turi patenkinti 1200 kalorijų į dieną.

- Į Tarptautinę valiutų komisiją vienbalsiai priimti Turkijos, Sirijos ir Libano atstovai. Italijos prirėmimu pasipriešino Jugoslavijos atstovai.

- Pietų Irane sukilo kaskajų tautėd, ji reikalauja sau autonomijos ir kai kurias partijas atstovų pašalinimo iš parlamento. Sukilėlius remia anglai. Maskvos radijo kaltina anglius demokratijos Irane griovimu.

- Liverpulio uosto šeštadienį apleidžia 1000 lenkų karių, kurie grįžta į Lenkiją. Su jais kartu vyksta anglų tautybės jų žmonos.

- Amerikoje svarstomas įstatymo projektas, kuriuo visi 18-20m, vyrai būtų 6 mėnesiams įpareigoti tarnauti kariuomenėje. Tuo būtų paliešta kasmet per 700.000 vyrų.

- Arabų delegacija įteikė anglų parlamentui pasiūlymą, kuriuo siūlo sudaryti laikinąją Palestinos vyriausybę, į kurią įeis 7 arabai ir 3 žydai. Įvažiavimas į Palestiną taip pat turi būti sulaukiamas iki bus išleistas įstatymas.